

L.p.13/W/2016

Warszawa, 14 kwietnia 2016 roku.

Uwagi do projektu
ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw
z dnia 22 marca 2016 roku

Prezydium Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” zwraca się z prośbą o wprowadzenie następujących zmian w projekcie z dnia 22 marca 2016 r. Ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw.

W art. 1 w zmianie 2) proponuje się zmienić ust. 1)

2) po art. 1 dodaje się art. 1¹ w brzmieniu:

„Art. 1¹ Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) osobie wykonującej pracę zarobkową - należy przez to rozumieć pracownika w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.²⁾) oraz osobę świadczącą osobiście pracę za wynagrodzeniem na rzecz podmiotu zatrudniającego nieprzerwanie przez okres co najmniej 6 miesięcy na innej podstawie niż stosunek pracy, niezatrudniającą do tej pracy innych osób, niezależnie od podstawy zatrudnienia, **w tym doktorantów i studentów;**”

Uzasadnienie.

Część studentów studiów dziennych świadczy pracę, łącząc studia z zatrudnieniem. Sytuacja taka występuje zwłaszcza na ostatnich latach studiów.

Wszyscy uczestnicy studiów doktoranckich są ustawowo (ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym) zobowiązani do prowadzenia określonej liczby zajęć dydaktycznych. Ponadto część doktorantów podejmuje się prowadzenia dodatkowych zajęć dydaktycznych, na podstawie umowy o pracę z uczelnią.

W sytuacji uczelni przedstawiony postulat jest szczególnie uzasadniony, gdyż dodatkowo Europejska Karta Naukowca wymaga stosowania się do „Zasady niedyskryminacji” („...pracodawcy nie będą w jakikolwiek sposób dyskryminować naukowców...”). Dotyczy to także studentów i doktorantów zatrudnianych przy wykonywaniu projektów badawczych.

W art. 1 w zmianie 16) proponuje się zmienić ust. 2)

16) W art. 25:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pracownik ma prawo do zwolnienia od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia na czas niezbędny do wykonania doraźnej czynności wynikającej z jego funkcji związkowej poza zakładem pracy, jeżeli czynność ta nie może być wykonana w czasie wolnym od pracy. Czas niezbędny do wykonania doraźnej czynności, o którym mowa w zdaniu poprzednim, obejmuje czas dojazdu i powrotu z miejsca wykonania doraźnej czynności oraz czas wykonania doraźnej czynności.”

Uzasadnienie

W działalności związkowej, szczególnie ponadzakładowej, zdarzają się sytuacje interwencyjne, a także niezbędne szkolenia związkowe, wymagające dłuższych czynności niż jeden dzień roboczy.

W art. 25¹ w zmianie 16) proponuje się zmienić ust. 2)

d) ust. 2) otrzymuje brzmienie:

„2. Organizacja, o której mowa w ust. 1, przedstawia co *pół roku*- według stanu na ostatni dzień *półrocza* - w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po tym *półroczu*, podmiotowi zatrudniającemu albo dowódcy jednostki, o której mowa w ust. 1 pkt 2, informację o liczbie członków, o których mowa w ust. 1.”,

e) po ust. 2 w dodanych ust. 3-9 proponuje się zmienić ust. 4, 5, 7 oraz *dodać ust. 10* w brzmieniu:

„4. *Zakładowa organizacja związkowa, która nie wypełniła w terminie obowiązku, o którym mowa w ust. 2, do czasu wykonania tego obowiązku nie ma prawa reprezentowania wszystkich zatrudnionych , a jej uprawnienia ogranicza się do załatwiania bieżących spraw swoich członków.*”,

„5. Podmiot zatrudniający, a także dowódca jednostki, o której mowa w ust. 1 pkt 2, może zwrócić się do właściwego okręgowego inspektora pracy o ustalenie liczby członków organizacji związkowej, o których mowa w ust. 2, na ostatni dzień danego *półrocza*. Do wniosku należy dołączyć informację, o której mowa w ust. 2.”,

„7. Właściwy okręgowy inspektor pracy w terminie 14 dni od dnia doręczenia dokumentów , o których mowa w ust. 6, wydaje decyzję w sprawie ustalenia liczby członków organizacji związkowej, o których mowa w ust. 2, na ostatni dzień danego *półrocza*.”,

Uzasadnienie

Nie ma podstaw przedstawianie co kwartał, podmiotowi zatrudniającemu albo dowódcy jednostki, o której mowa w ust. 1 pkt 2, informacji o liczbie członków. Liczby członków organizacji związkowych nie ulegają częstym zmianom. Składanie informacji co kwartał stanowi jedynie obciążenie biurokratyczne.

Dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Wymóg, o którym mowa w ust.2 nie dotyczy organizacji:

- która jest jedyną organizacją, działającą u podmiotu zatrudniającego,
- dla których podmiot zatrudniający potrąca z wynagrodzeń i odprowadza (przelewa) na konto organizacji związkowej składki członkowskie.”

Uzasadnienie

Jeżeli u podmiotu zatrudniającego działa jedna organizacja związkowa, której członkom składki są potrącane z wynagrodzeń i odprowadzane na konto organizacji związkowej, to wymóg, o którym mowa w ust.2 jest zbyteczny, gdyż podmiot zatrudniający ma bieżącą informację o liczbie członków.

W art. 1 w zmianie 17) proponuje się zmianę art. 25³ w brzmieniu:

art. 25³ „1. Reprezentatywną Zakładową organizacją związkową jest:

- 1) zakładowa organizacja związkowa będąca jednostką organizacyjną albo organizacją członkowską ponadzakładowej organizacji związkowej uznanej za reprezentatywną na podstawie art. 25² ust.1 pkt.1 zrzeszająca co najmniej 7 % osób wykonujących pracę zarobkową zatrudnionych u podmiotu zatrudniającego lub
- 2) zakładowa organizacja związkowa zrzeszająca co najmniej 10% osób wykonujących pracę zarobkową zatrudnionych u podmiotu zatrudniającego.”

Uzasadnienie

Objęcie pełnym prawem koalicji związkowej wszystkich osób świadczących osobiście pracę za wynagrodzeniem bez względu na podstawę zatrudnienia może, choć nie musi, oznaczać zwiększenia liczebności związkowej. W przypadku uczelni wyższych i innych jednostek naukowych, w których zdecydowana większość osób zatrudniona jest na umowę o pracę lub na podstawie mianowania wzrost ten może być znikomy. Podniesienie progów reprezentatywności z 7 do 10 % i z 10 do 15% przy stosunkowo małym uzwiązkowieniu może natomiast oznaczać dla tych organizacji związkowych utratę reprezentatywności. Dlatego też postulujemy utrzymanie dotychczasowych wysokości progów reprezentatywności związkowej organizacji zakładowej.

Proponuje się uzupełnienie zmiany 20) przez podział w art. 27 ust.3 na dwa ustępy 3 i 4 oraz jego uzupełnienie jak następuje:

Art. 27.

„3. Regulaminy nagród i premiowania są ustalane i zmieniane w uzgodnieniu z *zakładowymi organizacjami związkowymi.*”

„4. Zasady podziału środków na podwyżki wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w państwowej jednostce sfery budżetowej *oraz jednostce sektora finansów publicznych są uzgadniane z zakładowymi organizacjami związkowymi.*”

Uzasadnienie

Wyższe uczelnie publiczne od 2005r. nie należą do sfery budżetowej, mimo, że ich podstawowa działalność (dydaktyczna i naukowa - statutowa), w tym wynagrodzenia pracowników, jest finansowana z budżetu państwa. Skutkuje to tym, że jakiegokolwiek podwyżki wynagrodzeń nie są uzgadniane, a w wielu przypadkach nawet nie konsultowane ze zakładowymi organizacjami związkowymi. Prowadzi to do wielu patologii, gdyż realizowana jest wtedy zasada tzw. uznawalności bezpośredniego przełożonego, co w efekcie daje rozpiętość średnich wynagrodzeń zasadniczych pracowników z tym samym stopniem/tytułem naukowym i na tym samym stanowisku w tej samej uczelni, często dwu-trzy krotną. Umożliwia to Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dotyczące zasad wynagradzania pracowników uczelni publicznych, które określa jedynie minimalne stawki wynagrodzenia na danym stanowisku. Maksymalne mogą być dowolne.

Proponuje się zmianę w zmianie 23) w art. 30 c) ust. 5 poprzez wykreślenie określenia: „zrzeszające pracowników” po słowie „albo”, czyli zmianę w brzmieniu:

„5. Jeżeli w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania, regulaminów nagród i premiowania, regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, planu urlopów lub regulaminu pracy, okresu rozliczeniowego, o którym mowa w art.135 § 2 i 3 Kodeksu pracy, wykazu prac, których mowa w art.151 §4 Kodeksu pracy lub indywidualnego rozkładu czasu pracy, o których mowa w art.8 ust. 2 - 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U z 2012 r .poz. 1155 oraz 2013 r. poz. 567), organizacje związkowe albo organizacje związkowe reprezentatywne w rozumieniu art. 25³ ust.1-2 ustawy, nie przedstawią wspólnie uzgodnionego stanowiska w terminie 30 dni, decyzje w tych sprawach podejmuje pracodawca, po rozpatrzeniu odrębnych stanowisk organizacji związkowych.”

d) po ust.6 proponujemy ust.7 zapisać w zmienionym brzmieniu:

„7. W przypadku, gdy u podmiotu zatrudniającego działa jedna reprezentatywna zakładowa organizacja związkowa w rozumieniu art.25³ ust. 1-2 ustawy pracodawca ma obowiązek uwzględnienia jej stanowiska.”

Uzasadnienie

Prawo do uzgodnienia wymienionych regulaminów i innych dokumentów wskazanych w art. 30 ust.5 ustawy mają wszystkie zakładowe organizacje związkowe (niezależnie od reprezentatywności). Jeśli uzgodnienie wspólnego stanowiska byłoby niemożliwe to powinno ono nastąpić z organizacjami reprezentatywnymi w rozumieniu art.25³ ust.1-2.

Proponowany zapis ust. 7 narzuca jednoznaczną interpretację gwarantującą uwzględnienie przez pracodawcę stanowiska jedynej działającej w zakładzie reprezentatywnej organizacji związkowej.

Przewodniczący
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Bogusław Dołęga